

Menú d'una videta

Arribaves al restaurant una hora abans. Seixanta minuts per seguir, tranquil lament, el magnífic ritual de menjar; per assaborir-ne cada sensació que, com si fos el Laberint d'Horta, recorria cada puntet de les teves papil·les gustatives. Hi eres amb la teva majestuosa humilitat que et feia transparent alhora que, com si es dibuixés un globus dels que s'utilitzen en els còmics per indicar que algú està pensant, es podia llegir entre línies:

“Ara mateix només sembla que dino, però realment el món s'ha aturat, el meu cap -tot i el seu tarannà rebel- ha posat el fre de mà, i la lentitud de cada mossegada desitja fer un repàs de cadascun dels meus anys de vida per cridar, sense que ningú ho senti, sóc tremendament feliç i assaboreixo tots els àpats dels meus 74 anys a cada queixalada. No intenteu entendre-ho, només es pot fruir”.

Són les dues del migdia d'un dia feiner, i per tant, no paren d'entrar persones; alguns resplendeixen sense por (a ciutat cap garsa pot perseguir-los per la seva brillantor) però altres duen les ànimes ben mortes i, alhora, curiosament atrafegades. Alguns et veuen i altres no, ja et va bé. Ara, de fet, hi ets tot i no hi ets gens.

En altres ocasions, has estat al Racó de Can Fabes i, de ben segur, t'has delectat d'exquisideses que molts només podem somniar. I no ho dic pas per l'amanida de cefalòpodes ni pel *Pacheri* de Nàpols amb suc de vedella, ni tan sols per la tòfona sencera amb crosta de pasta de full, sinó per una de les teves receptes on ens ensenyes que, amb un pessic d'amor i un pessic d'intel·ligència, la vida pot ser meravellosa. T'has permès mastegar la no-violència radical i t'has convertit en el xef d'un model filosòfic que alguns només ensumem i d'altres, fan d'aprenents d'enòlegs per embriagar-nos amb un dels vins més harmònics que s'hagin conegut fins ara.

Ara aixeques la teva mirada lentament perquè perceps que ells estan a punt d'arribar. Has de tornar al món i deixar el teu diàleg amb els aliments per concentrar-te en un dels jocs que més t'agraden. Són ells que, com cada primer divendres de mes, saben que et trobaran en un senzill restaurant de l'eixample barceloní. I quan dic ells em refereixo als teus amics (*posar aquesta paraula en majúscula encara seria poc per a tu*). Tots frisen per veure com les idees flueixen com si es tractés d'un sifó d'abans, dels que no faltava en cap taula mentre es feia el vermut dels diumenges.

S'asseuen amb tu. Hi ha les salutacions formals però els ulls intensos de qui reconeix que està fent quelcom important. Comenceu a menjar junts i, com en molts altres àmbits, jugues amb avantatge. Però encara que sembli mentida, tot i l'estona que fa que menges sol, tot just estàs acabant el primer plat. Ells mengen amb diferents ritmes i busquen el saler de les teves opinions. Tu, tot trapella, acabaràs posant la teva forquilla al plat dels teus companys. És la teva manera de ser en ells, de fer-hi la comunió, de sentir que comparteixes. Algú es girarà per mirar al cambrer i sense adonar-se'n li agafaràs prestat aquell tallet de carn que s'anava a menjar. L'altre comensal dubtarà de si ja havia acabat el seu àpat o si encara li'n faltava un trosset. Més endavant amb una mirada entremaliada li explicaràs que se t'ha escapat la mà, de forma completament intencionada, i aquesta fotesa trencarà la rellevància del vostre *tête a tête*.

No poden imaginar-se que és el darrer divendres que estan al teu costat. Tots, encara que en diferent mesura, s'han rendit davant la teva generositat i intenten aprendre de tu i exprimir-te cadascun dels segons de companyia que amenitzaran el dinar. Tu, com sempre, et vas entregant, dónes, sense esperar massa a canvi, potser només la grandesa de la responsabilitat de cadascú a seguir el seu camí, lliurement, però ben amat de la saviesa de qui ha estat nomenat al premi Nobel de la Pau. Alguns hauran entès el menú del veïnatge i de les assemblees territorials que havies lligat millor que si es tractés d'un bon all i oli. Uns altres es deixaran xopar per la crema d'espiritualitat que a les teves excel·lents lliçons explicaves sobre els teus coneixements bíblics. Alguns atrevits pairan les classes de física quàntica. I el qui ara llegeix s'haurà perdut pensant:

- Com pot ser que una única persona pugui cuinar estofats de sabors i intensitats tan diversos?

Tornem a ser dinant amb els qui aprecies. Aquests dies t'has permès el plaer d'anar a més d'una taula i, amb l'escalf que et defineix, t'hauràs anat acomiadant de tothom, fins i tot dels despistats que feia temps que no t'oloràvem. Ens diràs adéu sense paraules, potser una abraçada o algun arreveure més intens del que és normal. Com a bon sibarita que ets, gaudiràs de la companyia dels qui t'estimen i avui decidiràs fumar-te un d'aquells cigarrets i, com dius tu, te la passaràs bé amb sobretaules llargues aromatitzades amb alguna copa de bon conyac o potser d'un anisset dolç.

Ai, si sabéssim que és el darrer cop que et veurem brindar!

Ets un llaminer de la vida. Has anat desprenent-te de la riquesa de coneixements amb la generositat de qui posa oli a l'amanida i, tot i així, segurament et deixaràs deures per fer. La teva curiositat es passeja sorneguerament per la biblioteca que has construït durant aquests anys. Ara ja no té massa sentit seguir investigant però tu segueixes anant cada dia a treballar i t'entretens a deixar-nos un dietari dels darrers pensaments.

Avises als teus amics que aquest any, després de molt de temps de no permetre-t'ho, faràs vacances i que no cal que s'amoïnin per celebrar junts el teu aniversari. No cal que la família d'amics t'organitzin cap festa de germanor com la que fa un temps vam fer a Cal Cabrit, a Sant Antoni de Vilamajor. No cal que et fem cap cançó ni et preparem cap regal. Ja sé que tot això no els ho dius, evidentment, la teva elegància no et permet avisar d'aquestes foteses.

Com en els altres àpats et reserves allò més dolç pel final. Qui t'ha vist menjar una bona xocolata o un pastisset sap com gaudeixes amb la seva dolçor.

I insisteixo només un llaminer com tu sap el plaer que representa reservar-se les postres pel darrer moment. I tu ho fas.

Esperes al dia 6 d'agost de 2007, el dia del teu 75è aniversari, i et dirigeixes a un lloc paradisiàc de la comarca del Ripollès, concretament ets entre el Taga i Sant Amanç (que simbolitza l'enamorat per sempre). Segurament t'estires a terra i et deixes amarrar de la pluja. I en algun moment agafes les postres de la teva videta, o sigui, el millor de tu, i fas la teva curiosa entrega i lliures la teva ànima al teu amat, a la teva nació i a la natura.

Vull imaginar-me que tanques els ulls i ens dius Adéu a tots els que t'hem acompanyat en algun tros del viatge. I ens deixes amb el regust del millor àpat de la nostra existència i amb una salada llàgrima als ulls. Només podem baixar les parpelles, i agrair que ens hagi convidat al menú de la teva videta.

Núria Pujolàs Puigdomènech